

Papilloterna : nyårs- och julklappstidning ad pios usus : 1841 års årgång

Hagberg, Fredrik Theodor,

81 A Br.

National Library
of Sweden

HAGBERG, F. TH.

Papilloterna

7te Ed.

(Br)

o

Sthlm

1841

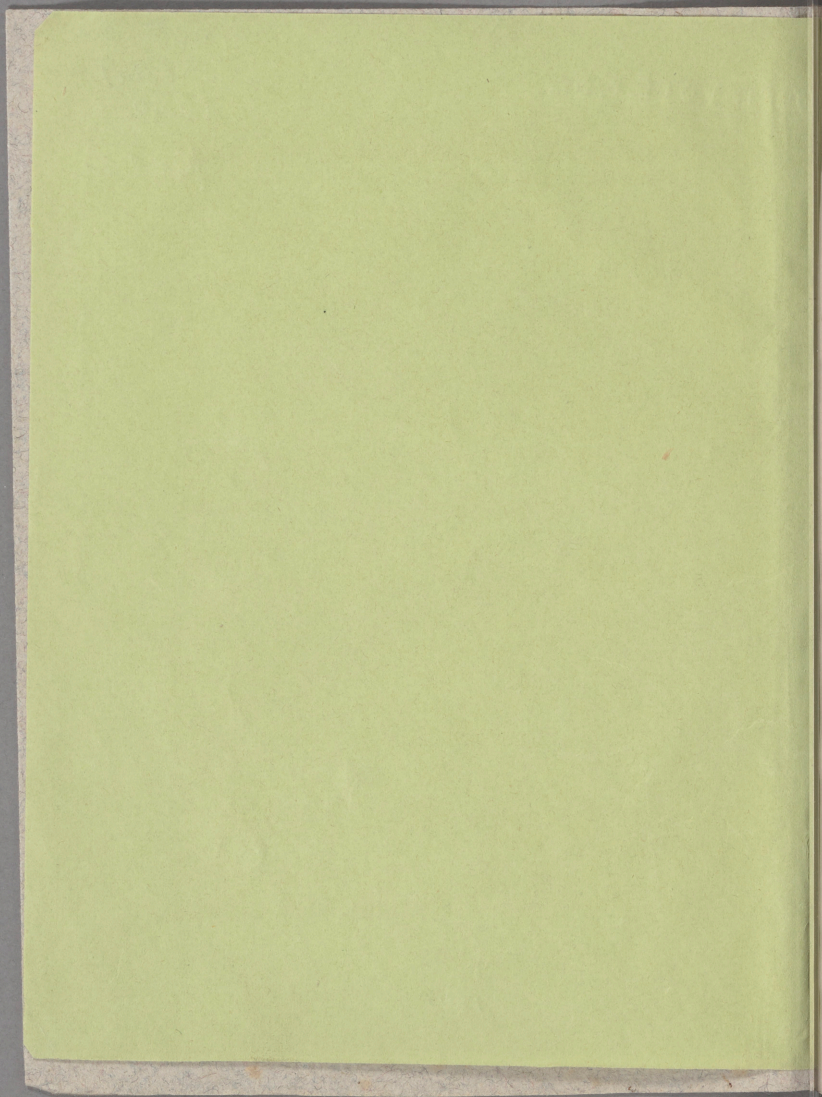

Vitt. Sw.

(R)

o

1871

PAPILLOTERNA.

Nyårs- och Jul-klapps-Tidning ad pios usus.

1841 års årgång.

Afgiften för denna tidning, som hädanefter utkommer till hvarje jul-afton, erlägges med 12 sk. B:co. Prenumeration till rabatteradt pris enot-tages, men endast på 50 år. Första utdelningen sker i hufvudstadens boklädor, så snart den hunnit dit; och äfven i landsorterna, så snart och så framt några exemplar också komma till dem.

Prospectus.

«Ad pios usus» d. v. s. på Svenska: till papilloter, till tobakseld, till pappersstrutar, till luszirater o. s. v. Att jemte en, också i afseende på formatet tjenlig, pappersmate-ria till dessa hvardagsbehof — hittills merendels så prosaiska — på samma gång åstadkomma tillgång på själaspis och poesi — se der denna tidnings idé. Deraf hela dess yttre gestalt. Ett blad för tillfället afrifvet är af ordinära strut- eller pa-pillots-dimensioner. Så utgör ock, så vidt möjligt blifvit, hvarje blad en litterär enhet för sig.

Ett utile i denna verlden äro strutarna; ett dulce äro rimmena — åtminstone ämnade till: ett utile-dulce är så-ledes tidningens mål!

Ho trycksvärtar papper enkom för att det måtte sönder-rifvas? Medgif då, benägne läsare, att intet författarskap i

verlden är anspråkslösare än vårt! — Men hvilken menniskosträfvan finnes väl högre än den, att vilja förädlande genomtränga de allraminste och simplaste stunder och behofver med anda och intelligens? Medgif då också du gunstige prenumerant, att intet författarskap i världen, i afseende på målets höghet, kan stå öfver vårt!

Papilloter i följe af hårparyr till bjudningar och baler; strutar i följe af namns-utminuterings; ljus-grannlåt och piptändningspapper i följe af städse tända ljus o. s. v. — — se der företrädesvis julfestens tarf. Se der också anledningen hvarför denna tidning företrädesvis blef en jultidning; ehuru densamma, i motsats mot andra periodiska skrifter, på samma gång, i följe af oupphörliga behofver, bör vara lika användbar och således lika välkommen hela året, ja hela seklet igenom.

I allting och således äfven i ad-pios-usus-papperssamlingar bör ordning och system vara tillfinnandes. I följe häraf är innevarande samling indelad först och främst i s. k. papilloter, hvar och en, såsom nämndt, svarande emot ett blad. Utaf dessa afhandla likväl de första nästföljande alltigenom ett och samma ämne — och hvilket mera passande ämne, än det allmänneliga jul-intressets! — äro följaktligen à l'interieur sins emellan sammanhängande och uppträda såsom tidningens grundtext och enhetsrepresentation. De sednare efterföljande bilda feuilletonen, af blandadt innehåll.

Och nu, min läsare, nog af prospectus: men har du mera språklust och en hacka, så kunna vi återträffas i nästa papillot.

2:a — 3:e Papilloterna.

Inlen, såsom Folkfest i allmänhet.

En afton några dagar före sjelfva jul-afton i fjol, sutto tvänne ynglingar förtroligt samspråkande i ett hörn af La Croix's eclairerade bazar-pavillon. Framför dem stod ett litet marmorbord med ett par halfdruckna punschglas. Den ene af ynglingarne var af en lång och smärt vext; hade, i stället för den vanliga halsvalks-klafven, bredt uppvikna skjortkragar af glänsande hvithet och var för öfrigt nätt, ja elegant, men ändock för ingen del modernt klädd. Det var ljust att skåda honom i ansigtet, i följe af den liflighet och ungdomslust, den värma och behjertenhet, som deratur liksom antändande strålade en till möte. Om den andra är i korthet att säga, att — om honom är just ingenting att säga. Det var en något undersätsig figur af hvardagligt utseende. Båda syntes af på sin höjd 1 à 2 och 20 år. Och på bådas så väl klädsel, som hållning kunde man snart inse, att det var icke några Stockholmsherrar, utan ett par unga studenter.

«Ja, du min käraste broder och köttligaste kusin, Jakobus,» yttrade nu den längre af de unga männen, «du måste medgifva mig, att dessa jul helgs-hemfärder ifrån det under mellanterminerna så genomtråkiga Upsala ännu äro oss

lika barnsligen hjertligt fröjdsamma och välkomna, som de fordom voro det för gymnasisten och skolpilten. Och, jag känner det med glädje, denna barnsliga jule-fröjd skall hvarje år, äfven i fall af gubbe-år, hos mig återfödas. Sannerligen, broder Jakob, stora och älskade fester utgöra ett folks lika många välgärningar. De äro *tidens* poesi, liksom templena, palatsen och den *sköna* naturen äro *rummets*. Hvilket uttryck också, inom parentes sagdt, anger sammanhanget mellan poesi och prosa och deras inbördes ovillkorliga beroende af hvarann; så vidt som både söndag och söcknedag, både festerna och hvardagslifvet samt och synnerligen dock utgöra *tid*. Liksom den plöjda åkern så väl som skogsfältet utgör *natur*. Liksom både kraften och ljufheten, både mannen och qvinnan, utgöra *menskliga* väsenden. Ack, likasom sanningen, skönheten och godheten blott utgöra de trenne skilda yttringarne af en och samma grundkraft, nemligen lifvets, hvilka obildningen sammanjottrar, men hvilka öfverbildningen inbillar sig kunna på anatomiskt sätt särskära hvarandra. Nej, du broder efter köttet och broder i Apollo, låt oss alltid dricka helhetens och all-lifvets skål, äfven nu då jag ser skilt propenerar en skål för den i dag efterlängtade tidspoesien, Julen.»

De klingade och drucko ur sina glas, men talaren ombesörjde ånyo deras påfyllande. Hvarvid den tilltalade Ja-

kob yttrade: «Tack skall du ha' bror Alrik; du är dig lik, märker jag: Trankil på sin höjd i början af ditt tal, vidtflygande och exalterad emot slutet. Nå, intet har jag någonsing emot din idealitets-stämning, så snart den så här studentikos drager punsch-realiteten med sig i spåren: och vi i qväll ingenting förnuftigare kunna oss företa, än att pimpla i oss litet värma både för dagens och morgondagens vinterfärd. Lemnande här åsido den der äстетiska parenthesen, såsom ett af dina bekanta, för dig sjelf oemotståndliga, sidosprång, nödgas jag dock erkänna, att jag icke kan så alldeles dela dina åsichter om det stora commune bonum af folkfester. Detta förefaller mig i sanning mer än problematiskt. Visst behöfver arbetsmyran en hvilostund, det medges; och lämpligheten af en hvilodag emot sju arbetsdagar medges derföre äfven. Ehuru den tid deraf, som icke användes till gudstjenst, visserligen af massan allt för illa används. Durerande högtider deremot påstår jag bestämdt skadliga. Synnerligast för ett folk, trögt på en gång och hetsigt som vårt. Ty förutsatt äfven att högtiden eger uti idén en värdig d. ä. en religiös betydelse; hur mången är det väl, som orkar sjunga psalmer och öfva gudaktighet hela veckan igenom? Men hvad vinner väl i så fall ecclesia S. S. af hans då tillgripna ledsnads- och tidsfördrif: dobbel, spel och dryckenskap och kifvande och slagsmål, o. s. v. o. s. v.»

«Du sade mig nyss vara exalterad blott i epilogen,»
 genmålte Alrik, «jag vill dock tala om för dig m. k. Jakob
 att mången gång är jag upptänd allt ifrån begynnelsen af
 mitt tal, såsom t. ex. just nu. Det finnes knappt en enda punkt
 af ditt yttrande, åt hvilken jag ej bjuder trots såsom åt en
 thy värr icke sällspord halfhet och falskhet. Först och främst
 emot den insinuationen att i fall människorna — jag säger
 människorna i allmänhet, emedan jag icke vill tro dig nog
 illiberal, för att härvid lag göra skillnad mellan allmoge
 och herreklass — att i fall de icke arbeta eller hålla guds-
 tjenst, så göra de det som ondt är. Förmodligen påstår du
 o, att den gör något ondt, som endast tillfredsställer sina
 naturliga behofver, det förstås på ett anständigt sätt. Påtag-
 ligen är likväl glädjen ett lika naturligt behof som att äta
 och dricka, eftersom man icke en gång kan göra detta sed-
 nare förutan den förra d. ä. icke kan uppfylla sina mat-
 pligter emot kroppen förutan alstrande af en mätthets-fröjd.
 Men samqvämglädjen m. br. kan väl icke vara onaturligare
 och orenare än denna nämnda, den mest djuriska och än-
 dock tillåtliga glädje som finnes. Karakteren på *samhällets*
 glädje liksom dess fara är detta individens förhållande till
 hvarje sin nästa, hvarigenom dennes vinst och förlust blir
 också hans. Och ju större denna förhållande-sfär; desto all-
 mänligare, andligare är intresset. Just detta gemensamhets-

intresse är det, som skiljer menskan från djuren och som innebär fröet till allt högre stigning. Men just detta är det också som näres d. ä. förädlas af alla slags samhälls-förlustelser, ifrån kyrko-festen ned till familjefesten, ja ända till tvåmanna vänskapsfesten; så framt nemligen som ingen af dem sträfvar efter fröjd på några andra samhällens bekostnad, och så framt de icke rent af bestå i hedniska orgier, de der icke äro några samhälls-, utan pura sinne-fester. Till endera af dessa sistnämnda undantag höra dessa omtalade *doppel, dryckenskap, slagsmål* och till en stor del äfven *spel*; men med ingen nödvändighet, dans och lekar och muntert glam och måttligt njutande af drufvans safter. Och se just i förbiseendet häraf ligger de absoluta nykterhets-ifarnes, liksom pietisternas stora misstag och hvarigenom de aldrig skola nå sitt mål, så ädelt de än må uppoffra sig derföre. De vilja döda sinnet i stället för att bringa det i harmoni. Tag bort rusbegäret och äfven bränvinet — såsom alltför disharmiskt med den friska kroppsorganismen — det vore höjden af riksgagn; men gif då också allmogen ett verkligt spirituosa surrogat för *dess* sällskapliga animerings-behof. Menniskan såsom ett förnuftigt *djur* kan icke oupphörligen stimuleras af ett *blott och bart förnuftigt*; dertill erfordras naturligtvis någonting *förnuftigt-djuriskt*. Tillåten det ytterligare uppenbarligen förkunnas, att just helgedagarne utgöra den naturli-

gaste tiden äfven för *verldsliga* förlustelser; nb. så framt de andliga föregå och genomtränga dessa sednare. O, du trångbröstade gudaktighet efter köttet, som icke begriper att kristendomens gud icke är någon gud, den der åtnöjer sig med en ennuchisk kyskhet! — Du framdrog äfven m. k. bror Jakob den der nu alltjemt idisslade satsen om den *nordiska trög-hetsigheten*. Faran deraf är sann; men just på grund deraf påstår jag nordens högre behof af samhälls-högtider än söderns. Sydbons hela lif är en oupphörlig samhälls-fest, men borttag dessa ventiler ifrån oss och vår hetsighet skall vid de oundvikliga *tillfälliga* utbrotten alldeles förvildas, eller också skall den tillika med allt vårt andliga nationalgods gå under i en durerande slafvisk försoffning. — Detta m. br. om högtider i allmänhet; hvad serskildt beträffar julen, så äger denna sin företrädesvis-karakter uti den alltigenomgående parallellismen mellan den inre religiösa betydelsen och de yttre omsändigheterna (d. ä. naturlifvet och de häfdyunna plägsederna), mellan, så tillsägandes, den inre och den yttre högtiden. En symbolik, så djup och omfattande, att jag här endast kan antyda densamma, men så mäktig, att den griper till och med våra dagars okristliga sinnen, om än omedvetet stundom och stundom motvilligt. Firandet af en barnafödelse som förutspår *ljus i det andliga mörkret*, och, förmedelst återupprättandet af ett gudomligt mennisko-sam-

hälle, värma och upplening åt den *förstelnade kärleks-naturen*: Se der högtidens religiösa sida, till hvars möte dess natur-sida alltigenom kärleksfullt sträfvar. Till bevis hvarpå endast må nämnas den yttre kylan och mörkret, men som manar till ljus och till glad samhällighet inom varma menniskoböningar; familj-känslornas, ja en allmännare barmhertighets-känslas upplifvande i anledning häraf —: till och med hos oss kvarstår ännu *ett* beröringsmoment utanför kyrkomurarne, och ändock ett kyrkligt, mellan *alla* församlingsmedlemmarne; det är genom fattig-allmosorna om julen. Vidare hopandet af högtidsdagar och hopandet af sällskapliga förlustelser: julen manar som sagdt är till kärleksbetygelser för ens närmaste, men på samma gång, ja till och med i samma mån — emedan här såsom alltid de aflägsnare och yttre cirkelvågornes omfång och kraft beror af kraften och kohe-sionen i den första och innersta cirkel-våg, som höjde sig vid stenens fall i vattnet: hvilken enda liknelse utförd skulle ohjelpligen vederlägga den visserligen ännu icke afsomnade Det-går-ans'-idén — i samma mån, säger jag, tycker man sig just också vilja vara slägt med alla menniskor. Vängåfvorna i följe af allt detta och för ingen del till förglömmandes det symboliska i *barnens* jublande jul-fröjd. Ja, som sagdt är, näp-pe tror jag att flertalet af våra, genom omförmälta «natur-sidas» impulser, litet upptinade kristus-förnekare mäktade bi-

vista en lika sinnligt som andligt imponerande julotta, under klart medvetande af tanken, att i denna stund lofsjunger och jubilerar på samma sätt allt kristet folk under samma meridian; — jag tror att få af dem skulle mäktat tänka och känna allt detta och hvad dertill hörer förutan en viss ansats till vördnad och till mindre förakt än vanligt för denna «superstitiösa bokstafs-kult.» Hvaba, mina fina och snusförnuf-tiga Straussianska småherrar här i staden! är det icke ändå liksom jul-ringningen skulle låta mindre vidskepligt i edra rationalistiska öron än de simplare söndagarnes? — Förmodligen skullen J till en början helt förnämt svara att jag i min blinda ifver icke begriper eder verkliga åsigt, att jag dit förlägger meningar och anthipathier, som ej der kunna finnas o. s. v. men vänta bara» — — — —

«Ja, ja, vänta bara,» repeterades det nu af en fremmande, men för de båda kusinerna helt kärt bekant stämman strax bredvid dem. «Vänta så länge Alrik med din Strauss-polemik, ty jag kan nu inte vänta längre med att slå dig och Jakob i hand och helsa på er; när jag nära nog allt ifrån Alrik begynte sitt tal tätt bredvid honom, dock helt försigtigt, afvagtat ett slut derpå!» — Så ordande, framträdde, helsade och helsades! med ömsesidig ynglinga-vänkskapsfröjd en ung man, som det tycktes en 4 å 5 år äldre än de båda kusinerna, till vexten något kortare och mindre slank än

Alrik, men med en själspregel i anletet, snarlik hans. Dock var dennes uttryck i allmänhet långt mera trankilt och indifferent; ögat — såsom Alrik sedermera anmärkte — till och med vid en mängd hvardagliga sentimentalitets-scener mera förståndsklart än känslovarmt, men glödande af en så mycket djupare flamma så snart någon mäktig *idé* inspirerade, eller någon *ädlare* sinnlig verklighet slog detsamma. En fysiognomist skulle sagt, att vidsträcktare lifserfarenhet, att väl icke i hjertedjupet bedragna, men städse gäckade och fjermade lifsförhoppningar var det, som bildat skiljaktigheten mellan de båda broders-anletenas uttryck.

Författaren måste sanningsenligt bekänna, att ännu en gång lät Alrik påfylla glasen, hvilka tömdes under muntert samspråk om enskildta angelägenheter. Sedermera gingo de trenne vännerna ut att promenera.

II. Julen i Stockholm.

Klockan var närmare 8 på aftonen och julmarknaden på stortorget talrikt besökt. Det var knarrande kallt och klart. De talrika granna varorna af alla möjliga små och stora slag, liksom till en trotsig triumfuppradade och framstälde midt på den tillfrusna och så enformigt hvita marken; den lifliga ljus-ekläringen, kontrasterande emot grändernas djupa skugga, och ännu mer emot det klara stjernefästets evig-

hets-glinder; de af rörelsen uppvärmda och rödblommiga människornas glädtiga hvimmel och buller midt ute under en för öfrigt nästan hemsk-sublimt tyst och stilla och allvarlig horizon — allt detta bildade en mäktigt gripande och en ändock så angenäm motsats, ett intryck såsom af en Förmälningsfest, ett slags guldröllopp mellan himmel och ord, hvarunder bådás barn, människorna, fritt och gladt skämtande, men tillika så hjerteligen kärleksfullt smekte både far och mor. Det hela bar en äkta jul-karakter,

Ungefär med dessa ord yttrade sig den längste af trenne arm-i-armade ynglingar, hvilka språksamt, uppmärksamt och långsamt vandrade der af och an och i hvilka läsaren återfinner sina punschdrickare hos La Croix. «Sannt» svarade Gottlieb — så hette nemligen den siste trekomlingen — «Sannt, men detta är också en af de få verkligt äkta julvuer, Stockholm eger att uppvisa. *Äkta* nemligen i den betydelsen, som jag vet att du Alrik vill ha dem. Vi hafva väl vi ungefär samma jul-tablåer, som ni der ute på bygden, andliga och verldsliga festiviteter af alla slag; men det felar dem vanligen innerligheten, den der färglösa och ändock all-färgade himmelska koloriten, som understundom är det enda, hvilket skiljer — men med ett så befästadt svalg frånskiljer — den gudomliga naturens eller geniets skapelser ifrån mennisko-sminkningen eller ifrån den konstbildade talangens

imitation. Den der gemensamhetskänslan som du kräfver Alrik, just den är det som i så hög grad felas här. Man kommer tillsammans antingen af pur konvenans eller ock för att roa, icke hvarandra, utan sig sjelf och detta ofta på sin nästas bekostnad, d. v. s, i de vanligaste fallen, för att pråla och skryta eller för att afundas och förtala. Ännu så mycket mindre kan det väntas, att våra taflor skulle förete sig på någon jemförlig religiös grund. Har landtfolket också icke något *djupare religiöst* intresse, så har det åtminstone ett bestämdt *kyrko-intresse*; och man må vara hur ante-pietistisk som helst, så kan dock icke förnekas, att trägnare kyrkobevisning och yttre andaktsöfningar i de flesta människosinnen alstra en åtminstone propedeutisk religiositet, som visst icke är lika med skenhelighet. I vördnaden för symbolerna kan ännu månget godt korn insås; är den borta, spärrar antingen den dumma fräckheten, eller ock en hjertlös liknöjdhet, eller ett sjelfviskt högmod hjertats dörr. Emedertid bedyrar jag på samvete, att med undantag af populacen och en del af Stockholms ungherrar, så anser jag visst icke dess befolkning moraliskt depraverad i någon högre grad än landets. De nämnda (och onämnda) fenomenerna härröra ur den ohjelpiga sammanpackningen inom en stor stad. Ty klart är, att ju trängre det sinnliga afståndet är människor emellan, desto oftare skulle de kunna omfamna eller gå ur vägen för hvar-

andra, men desto oftare *skola* de i stället, i världens nuvarande skick, knuffas och gå *i* vägen för hvarann. Lägg härtill den förslappande inflytelsen af en tidsanda, stadd i upplösningsprocess emot de viktigaste gamla band, och hvilken alltid märkbarast måste verka i en hufvudstad — så äro orsakerna angifna, till och med till de omnämnda undantagens beskaffenhet. — Att vissa slags *laster* utöfvas här mer än annorstädes, torde ej kunna förnekas. Detta är visserligen redan i dag bedräfligt och skall framför allt på tiden leda till den största bedräflighet, i fall det ohejdadt fortgår. Men just detta har, förutom i det nämnda, sin grund uti en viss svensk ärlighet, som föraktar allt skrymteri. Det är ett ofta begånget misstag att anse några *speciella* laster eller dygder (goda eller onda *vanor*) uttala människans hjerterot. Men utvecklingen af dessa (förfärliga) paradoxer skulle här föra mig för vidt omkring. Jag påstår nu i stället summatim, helt gladt och djerft, att hvad denna den svenska *hjerteroten* beträffar, så är den ännu fullt så god och bättre än de fleste andra länders, vore det än sjelfvaste det något krasst puritanska Englands eller Amerikas. Mera lätt hoppas jag i sanning på en, både lättsinnig och djupsinnig, bonvivants omvändelse, än på den *grundliga* omvändelsen af ett praktiskt och sjelfinsöfdt Tartuffe-hjerta. Detta och hvad dertill hörer skulle Herr Laing och andra efter honom insett, hade

de varit större människokännare och mindre Engelsmän; och skulle i så fall bespart sig den tacklösa mödan att löpa i ogjordt väder. Det är således icke vårt gamla Sverige *företrådesvis*, utau det är hela kristenheten, hela tiden, som behöfver upplyftas till en ny religions-upplifning, d. v. s. till *fullt* återfinnande af (den nuvarande, tillika) den äldsta och enda eviga religionens tafflor, men lefvande-gjorda icke blott i bokstafven och en dödfödd gudaktighetsvana, utan i en numera också tanke-klart strålande sanning och anda. Och hör du Alrik, detta är min innersta och dyrbaraste tro, att just i dessa våra dagar sväfvar Guds skapande Ande ånyo öfver vattnet. Ty aldrig var Denne människorna närmare, än när deras skumma blick trodde Honom fjermast.»

Nu flammade Gottliebs öga.

III. Julen på landet,

kan i anseende till bristande utrymme icke här intagas.

N—g.

Phoebuseri.

En nordlig vestanflägt från södern östligt svalkas
 och sprider helsans köld i värmens kalla flägt;
 från Auras aftonqvalm aflägsenheten nalkas
 och mörkret strålar, klädt i morgonrådna's drägt;
 en hård förmjukning syns i dessa låga dalar,
 där vattnets torra kraft i stormigt lugn förgår
 och, uppåt flytande, besvämmar och hugsvalar
 i fallets stigande ett än osynligt spår.

På spetsen af det djup, der tyngdens lätthet hvilar
 och fogeln krypande i ständig sänkning höjs,
 kaskaden eldfängd, hög, med långsam jemnhet ilar
 ur rymden af den luft, som här osynlig röjs.
 I kantig cirkelform, vid månans heta strålar,
 Orkanens stilla lugn ur djupet faller ner
 och sommarn, höstens vän, med vintrens färgor målar
 så lifligt och så dödt att henne ingen ser.

Anon.

FEUILLETON.

9:e Papilloten.

Papillotens Monolog.

Hur herrlig är den lott,
 Som jag af ödet fått,
 Att blifva Papillot
 I sköna damers hår —
 Den lyckan öfvergår
 All verdens bästa lycka,
 Att få en skönhet smycka,
 När Hon vid spegeln står,
 Ljuf, lik en nyfödd vår!

— — —
 Jag af den huldans hand
 Skall viras som ett band
 Kring mången lock, som leker
 I liljors ljufva land,
 Vid fulla barmens rand,
 Och kindens blommor smeker
 Och ögats milda brand.

Hur bländad blifver jag
 Af blottade behag,
 Dem endast spegeln ser
 Och jag; men ingen mer ...
 Hur mången ville då
 Min like vara få!

—

Och sen i nattens timma,
 När himlens stjernor glimma,
 Och månen skiner skär
 In i gemaket, der
 Den hulda flickan är —
 Såg du i denna dager
 En Ros, så ung och fager,
 Med bländande behag,
 Då var du säll, som — jag.

—

Hur herrlig är den lott,
 Som jag af ödet får,
 Att vara Papillot
 I sköna damers hår!

A.

10:e Papilloten.

Charader.

I.

Mitt första är en glädjefest, —
 Mitt andra smakar allrabäst
 Utaf en vacker flickas händer,
 Till hylken man mitt hela sänder.

II.

Mitt första hjessans prydnad gör.
 Mitt andra till mitt första hör
 Så visst.
 Som löfvet till sin qvist.
 Mitt hela mången flicka ger
 Sin älskade, som derom ber.

III.

En liten pjes mitt första är,
 Som hvarje karl i rocken bär —
 Man påstår att mitt andra lär
 Just vara damernas gevär.
 Mitt hela är på många sätt
 En hjälp vid deras toilett.

Ferdinand.

IV.

Fastän till högsta lyckan fram
 Mitt förstas kosa säkrast leder,
 Så vandra den — o sorg! o skam!
 J verdens barn! blott få af Eder;
 Ithy att fjerran från ert väl
 Verld, djefvul, kött er vandring föra;
 Ithy att öfver eder själ
 J låten den mitt andra göra.
 Mitt tredje dock, som nämns du! dig!
 I tilltal, dig just dig nu kallar
 Den nåd, som städse öfversvallar,
 Att till mitt hela bättra sig. *Olim.*

V.

Rebns.

Hvad betyda väl de djupa vecken
 på den gamles panna?
 Fråga blott får tanken; ty dess högmod tungt
 Straffar skriftens: här är målet.

Charadernas lösning:

I. Julklapp. — II. Hårlock. — III. Knappnål. — IV. Rätt-
 rådig. — V. (?) Frågetecken (.) Punkt.

11:e Papilloten.

Öfversättningar.

Bojan.

(Från Grekiskan.)

Ifrån sitt hufvud Doris
 Tog blott ett gyllne hår
 Och band mig mina händer,
 Att jag en fånge var.
 Åt sköna bandet log jag
 Och sade: lätt det slites;
 Men när jag det försökte,
 Var aldrig jern så starkt. —
 Och nu jag har förlorat
 Allt mod att få det af!
 Olycklig ren jag följer
 Hvert hennes hår mig för.

A.

Lysmasken.

(Från Tyskan.)

Liten vacker lysmask satt,
 Med Demantens sken,
 Engång i en sommarnatt,
 På en bruten gren.

Listigt smög en Padda opp
 Ur sitt skumma bo,
 Grep den lilla maskens kropp
 Med sin fula klo.

«Ack! hvad har då jag dig gjort!»
 Klagar masken nu —

«Hå!» så svarar paddan fort,
 «Hvarför lyser Du?»

Olim.

12:e Papilloten.

Unglinga-amourernas kollision.

Tids-bild.

Du ärans och mandomens riddartid,
 som var en gång!
 Fyll ynglingens sinne: din anda sprid
 i känslans sång!

Din äras härolder, — fast sekler förgått —
 stå borgar vakt;
 och forntid än rufvar i Wadstena slott
 med måssig prakt.

Här stod jag och drömde en aftonstund —
 i Wетterns våg
 båd slottet och skogen och månans rund
 så magiskt låg.

Och nutid försvann — För min druckna blick
 stod Wasars slägt
 och Sturars och fleres — Carl Knutsson der gick
 och Engelbrecht.

Snart natten slog ned på sin «ebenholz-th
 och månan dog,
 och basen till stormens ihåliga ton
 doft åskan slog.

Och ljungelden lyste sjögastarnes dans
 på Wetterns svall,
 och vågen bröt städse guldkimrande svans
 mot slottets vall.

Då brunno än högre hos nordens son
 de bilders prakt:

Han krigare såg, hörde stridernas dån —
 Hurrah! Gif akt!

Men just som jag stod i min högsta extase,
 en tärna kom —

Hvad fan äro drömmar mot Veneris grace!
 — jag svängde om,

Olim.

SONETTER.

15:e Papilloten.

En Bal.

I.

O hvilka nobla Herrar här i frack
 Jag ser, så sköna, så moderna alla,
 Att jag och mången i förundran falla
 Och ropa af förtjusning: ack, ack, ack!
 Ja! himlen vare evigt lof och tack,
 Att mina blickar dock ej alltid falla
 På föremål, som i min själ framkalla
 Ett vidrigt intryck utaf «snusk och pack»!
 Ty här jag ser blott verkligt eleganta,
 Förnäma Herrar, hvilka göra heder
 Åt denna ädla kransen af charmanta
 Moderna Damer, hvilkas glans sig breder
 Ut öfver allt, lik himlens stjernepragt,
 Och med en omotståndlig tjusningsmakt.

II.

O ja! min själ är här förtjust minsann,
 Att herrskap af la haute volée få skåda,
 Der, comme il faut, Nobless och finhet råda —
 Ja! nu jag lätt och ledigt finna kan,
 Att språk och mode ifrån Paris här fann
 Beundrare i mängd, som sig förråda
 Med flärd och litet högfärd, hvilka båda
 Man alltid ser i sällskap med hvarann —
 Men hur jag se och lorgnettera vill,
 En hjertlig glädje kan jag ej se till
 I hela denna högförnäma skara,
 Hvars lefnads mål ej hjertats fröjd lär vara.
 Är endast ytan riktigt elegant,
 Så anses lifvet vara intressant,

A.

14:e Papilloten.

Algebran.

Om Bokstafven ger död, men Anden gör
 Mig lefvande, o hvad jag mig beklagar,
 Som stretar torrt och tråkigt alla dagar
 Med Algebran, som jag mig lära bör!
 Den är en Sanskrit, ja en Kilskrift *) för
 Min unga själ, som icke rätt behagar
 Förstå sig på de Krumelurers lagar,
 Som icke passa sig för mitt humör —
 Arabiska, Egyptiska, Hebreiska,
 Chinesiska, Kalmukiska, Chaldeiska,
 Jag tusen gånger heldre lärde mig —
 Men ack! Abakadabra skall jag lära,
 Att jag må blifva bildad, vinna ära,
 Och bli i hjernan litet underlig.

Confusius.

---

*) Ett alfabet i persiska fornlemningar, som ännu ingen kunnat få reda på.

Sprättar.

På strömpartern en sommardag dig sätt,
 Så får du se, min vän, en brokig skara
 Af Fjärilar, som granna, underbara
 Kringfladdra dig så lustigt och så lätt,
 Att på ditt öga knappt du litar rätt.
 Det är ifrån Paris en mode-vara,
 Som utan inre värde lyser bara:
 Man kallar hvar och en af dem en Sprätt.
 De sväfva fram och åter, om hvarandra,
 Som Flugor, Myggor, Fjärilar och andra
 Insekter, dem de lärde Yrfän kalla.
 Ett intet i sig sjelfva förefalla
 De täcka nog, när de församlas alla
 Och på sitt vis om lif och lycka lalla.

A.

15:e Papilloten.

En Winter-scen.

Se! dragen utaf ystra, raska fålar
En släde ilar öfver fältens snö:
Der far en yngling med sin hulda mö,
Hvars kind så skönt i friska vinden strålar,
På hvilken helsans fina törnros prälar.
Och lustigt går det öfver land och sjö
Och rimmen millioner perlor strö,
Hvarheldst de hasta fram; och solen mälär
Med guld och purpur himlens vestra rand;
Och aftonrodnan skimrar genom skogen,
Och både berg och dalar, sjö och land
Ge återsken deraf och huldt förtrogen
Den sköna flickan med sin yngling talar,
När månen ren försilfrar berg och dalar.

Ferdinand.

Upsala Domkyrka.

Du höga Tempel! grundlagdt i en tid,
Hvars blodigt hemska tafkor häfden känner,
Då Birgers ätt förödde Sverges männer
Och tvedrägt födde brodermord och strid,
Då var du, såsom nu, en bild af frid,
Den frid, som älskas utaf Jesu vänner;
Ty menskan, om än vildt passionen bränner,
Dock ständigt längtar, att få hvila vid
En tro på frid och ljus och stilla hoppas
På glada tider. Detta Tempel var
En bild, i vilda fejders dystra dar,
Af denna tro, hvars fina blomma knoppas
I andens djup och engång strålar klar,
I evighetens Tempel uppenbar.

Ferdinand.

16:e Papilloten.

Anekdoter.

I.

En liten flicka, som engång var ensam i ett kök, tillika med en katt, ville i dennes sällskap närmare undersöka hvad som fanns på bordet; men det bar så illa till dermed, att ett stort fat föll ner och gick i kras. Modren kom inspringande och frågade: «kors i Jesu namn, hvad har du gjort: Har du slagit sönder fatet?»

«Vet mamma», svarade flickan, blodröd om kinden, «jag tror mest att Måns har gjort det, för när fatet föll ner, så hoppade han ifrån bordet och rodnade så grusligt i ansigtet.»

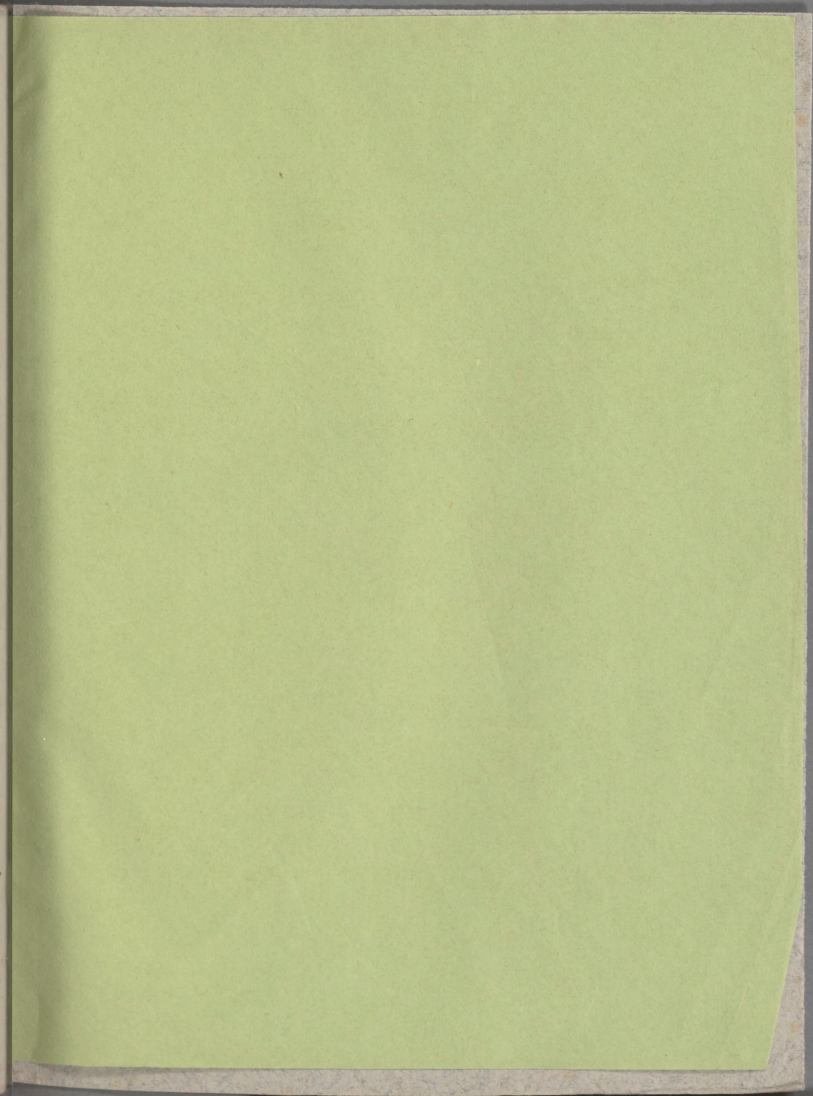
II.

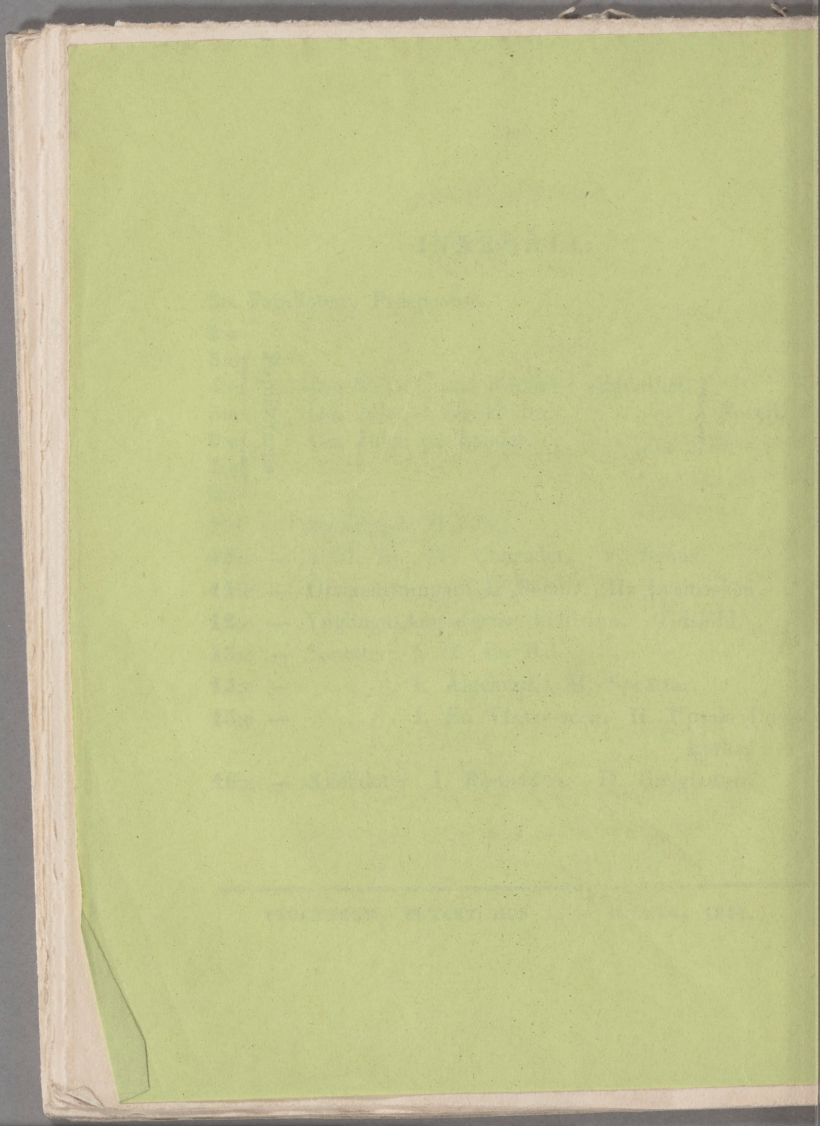
Girigbuken.

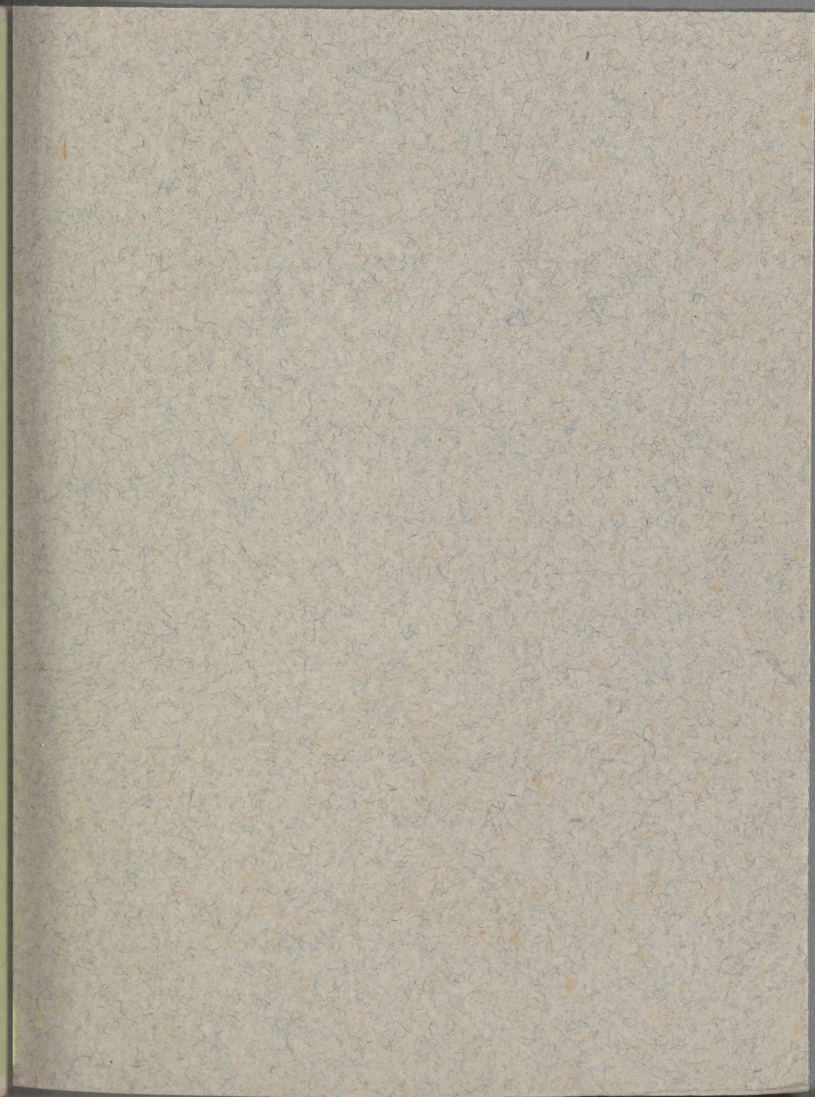
En Girig föll uti en flod, som djup
 Och stridig var — En fiskare då lifvas
 Af hjälpbegär, ror dit åt med sin slup
 Och ber, att handen blott må honom gifvas;
 Men Girigbuken skrek: «ich pin jo pank,
 Ich kann Nichts geben»; och — han sank.

INNEHÅLL.

- 1:a Papilloten, Prospectus.
- 2:a
3:e
4:e
5:e
6:e
7:e
8:e } Papilloterna.
- 9:e — Papillotens Monolog.
- 10:e — I. II. III. IV. Charader. V. Rebus.
- 11:e — Öfversättningar: I. Bojan. II. Lysmasken.
- 12:e — Ynglinga-Amourernas kollision. Tidsbild.
- 13:e — Sonetter: I. II. En Bal.
- 14:e — „ I. Algebran. II. Sprättar.
- 15:e — „ I. En Vinter-scen. II. Upsala Dom-
kyrka.
- 16:e — Anekdoter: I. Rodnaden. II. Girigbuken.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

